

چگونه نهج البلاغه را حفظ کنیم؟

حجت الاسلام ایمان شکیبایی

برای حفظ نهج البلاغه باید چندکار اساسی را انجام دهیم:

۱ - انتخاب نسخه : در قرآن کریم اختلاف روایت داریم و در نهج البلاغه اختلاف نسخه؛ بنابراین همانگونه که علاقه مند به حفظ قرآن، قبل از شروع حفظ، یک روایت خاص مثلاً حفص از عاصم را انتخاب می کند. علاقه مند به حفظ نهج البلاغه هم باید قبل از شروع یک نسخه را انتخاب کند.

در میان نسخه های موجود سه نسخه شیخ محمد عبده، دکتر صبحی صالح و فیض الاسلام از شهرت بیشتری برخوردارند و در مراکز تخصصی حفظ نهج البلاغه دو نسخه صبحی صالح و فیض الاسلام متداول است که هر کدام محسنات خود را دارد.

نسخه مرحوم دشتی و آیه الله مکارم شیرازی بر اساس نسخه صبحی صالح می باشد.

۲ - تقسیم بندی نهج البلاغه : قرآن کریم به سی جزء تقسیم شده و مرحوم فیض الاسلام نهج البلاغه را به شش جزء تقسیم نموده است (چهار جزء اول : خطبه ها - جزء پنجم : نامه ها - جزء ششم : حکمت ها)

در حفظ قرآن کریم بین صاحب نظران بحث و گفت و گوست که بهترین گزینه برای شروع کدام جزء است، اما در حفظ نهج البلاغه به نظر می رسد پس از خود شناسی و اعتماد به نفسی که در حفظ قرآن حاصل می شود، بهترین گزینه حفظ خطبه ها سپس نامه ها و در پایان حکمت هاست.

اگر شخصی برای اولین بار می خواهد کار حفظی انجام دهد بهتر است از قرآن شروع کند و بعد از حفظ قرآن به حفظ نهج البلاغه اقدام کند اما در صورت علاقه زیاد به حفظ روایت، بهتر است از حکمت ها شروع کند.

۳ - مطالعه و درک مطلب : دانستن شأن صدور روایت و معنای عبارت، حفظ را آسان تر، سریع تر و ماندگاری آن را در ذهن، بیشتر می کند و از آنجائی که در نهج البلاغه کلمات غریب، تشبیه، کنایه، استعاره و صنایع ادبی به وفور وجود دارد، لازم است قبل از حفظ هر قسمت به مطالعه آن بپردازیم، تا از حفظ آن لذت وافی ببریم.

در میان کتابهای زیادی که در شرح نهج البلاغه نوشته شده است، کتاب پیام امام تألیف حضرت آیه الله مکارم شیرازی برای مطالعه قبل از حفظ بسیار مناسب می باشد، چرا که مطالب مورد نیاز به صورت مفید و مختصر مطرح شده است.

پس از گذراندن مقدمات فوق الذکر رعایت نکات زیر بسیار مهم می باشد:

استماع سی دی: دانشنامه علوی نرم افزاری است که همه نهج البلاغه را به صورت گویا به همراه ترجمه داراست و برای استماع در دوران حفظ، جلوگیری از غلط های حفظی و تثبیت بسیار مناسب می باشد.

شرکت در کلاس حفظ نهج البلاغه.

برنامه مباحثه جدی و منظم: در صورتی که کلاس و استاد حفظ فراهم نشود ضرورت مباحثه دو چندان خواهد شد.

مرور روزانه ده درس: با توجه به اختلاف نسخه های نهج البلاغه از نظر قطع و تراکم کلمات می توان گفت به مدت ۲۰ دقیقه، آخرین قسمت های محفوظات را هر روز تکرار نماید، به صورتی که جای مرور ده درس حفظ را پر کند.

استفاده کاربردی و محاوره ای از محفوظات و بازگویی معارف برای دیگران.

شرکت در محافل و مسابقات نهج البلاغه.

تفاوت حفظ قرآن و نهج البلاغه:

همچنین حجت الاسلام شکیبایی در پاسخ به تفاوت حفظ قرآن و نهج البلاغه گفت: اگر بخواهیم به طور خلاصه به تفاوت های حفظ قرآن و نهج البلاغه اشاره کنیم باید بگوئیم: حفظ صفحات جدید در قرآن بسیار آسان و در نهج البلاغه نسبتاً سخت است.

به همان میزان که حفظ اولیه قرآن آسان است، فراموشی آن نیز آسان می باشد، ولی در نهج البلاغه پس از مرحله حفظ و ده درس که سختی فراوان دارد، فراموشی آن نیز سخت می باشد.

قرآن پر از آیات مشابه است و سخت ترین مرحله حفظ تفکیک و تمییز آن ها از یکدیگر است، در صورتی که در نهج البلاغه جملات و فرازهای مشابه بسیار کم می باشد.

حفظ کتاب گران سنگ نهج البلاغه این یادگار امیر کلام، مولی الموحدين و امیرالمومنین (علیه السلام)، برای حافظین قرآن، باعث انس آن ها با عترت شده و چشم آنان را به دنیایی خاص و پر برکت باز می کند که وصف آن در کلام و یکی دو جلسه نمی گنجد، لذا حفظ نهج البلاغه را به آنان که مشتاق فراگیری فراز های بلند معارف اهل بیت (علیهم السلام) می باشند، تا مقدمه ای برای عمل به فرامین آن بزرگواران باشد، توصیه می کنیم.

وابسته به دفتر نمایندگی مقام معظم رهبری

در اتحادیه انجمن های اسلامی دانش آموزان